

Podstawy epidemiologii żywieniowej

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Dietetyka
Dyscyplina wiodąca	nauki o zdrowiu
Profil studiów	praktyczny
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	do wyboru
Forma weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Profilaktyki Zagrożeń Środowiskowych, Alergologii i Immunologii Wydział Nauk o Zdrowiu Warszawski Uniwersytet Medyczny ul. Banacha 1a 02-007 Warszawa
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Prof. dr hab. Bolesław Samoliński
Koordynator przedmiotu	Prof. dr hab. Iwona Traczyk, iwona.traczyk@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Iwona Traczyk, iwona.traczyk@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. Iwona Traczyk, iwona.traczyk@wum.edu.pl

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

Rok i semestr studiów	Rok 2, semestr 1		Liczba punktów ECTS	4.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)		10	0.4	
seminarium (S)		15	0.6	
ćwiczenia (C)				
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		75	3.0	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami, miernikami i zastosowaniem epidemiologii żywieniowej w dietetyce oraz zdrowiu publicznym.
C2	Przygotowanie studentów do rozpoznawania podstawowych typów badań epidemiologicznych oraz oceny ich możliwości i ograniczeń.
C3	Wykształcenie umiejętności formułowania pytań i hipotez badawczych oraz opracowywania podstawowych założeń badania epidemiologicznego.
C4	Rozwijanie umiejętności identyfikowania błędów i czynników zakłócających, krytycznej oceny publikacji oraz poprawnego interpretowania wyników badań dotyczących zależności między żywieniem a zdrowiem.

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
D1.W34	analizować dane epidemiologiczne dotyczące chorób dietozależnych i ich związku z nawykami żywieniowymi różnych grup społecznych;
D1.W35	podstawowe pojęcia i mierniki zdrowia stosowane w epidemiologii oraz rozumie ich zastosowanie w analizie zależności między sposobem żywienia a stanem zdrowia populacji;
D1.W36	podstawowe pojęcia i metody stosowane w badaniach naukowych w dietetyce, w tym zasady formułowania problemów badawczych;

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

D1.W37	zasady oceny wiarygodności źródeł naukowych oraz krytycznej analizy badań w dietetyce, uwzględniając ograniczenia metodologiczne i znaczenie wyników w praktyce żywieniowej;
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
D1.U47	przeprowadzać badania epidemiologiczne oceniające wpływ sposobu żywienia na stan zdrowia różnych grup społecznych
D1.U48	projektować badania naukowe w zakresie dietetyki, określając ich cel, metodologię i spodziewane wyniki
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
D1.K01	posiada świadomość własnych ograniczeń i wie, kiedy zwrócić się do innych specjalistów;
D1.K11	organizuje pracę własną i współpracuje w zespole interdyscyplinarnym;

5. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykład 1	Epidemiologia żywieniowa – jak badać wpływ diety na zdrowie? <i>Wprowadzenie do epidemiologii żywieniowej oraz jej znaczenia w dietetyce i zdrowiu publicznym. Studenci poznają zasady prowadzenia badań populacyjnych i dowiedzą się, w jaki sposób wyniki tych badań są wykorzystywane do opracowywania zaleceń żywieniowych i działań profilaktycznych.</i>	D1.W34 D1.W35 D1.W36 D1.W37 D1.U47 D1.U48
Wykład 2	Od danych do wniosków – podstawowe mierniki epidemiologiczne <i>Omówienie mierników umożliwiających ocenę częstości występowania chorób oraz zależności między sposobem żywienia a zdrowiem. Studenci poznają zasady interpretacji ryzyka względnego, ilorazu szans, różnicy ryzyka i przedziałów ufności.</i>	D1.K01 D1.K11
Wykład 3	Jak zaprojektowano badanie? Typy badań w epidemiologii żywieniowej <i>Charakterystyka badań ekologicznych, przekrojowych, kliniczno-kontrolnych, kohortowych i eksperymentalnych. Studenci nauczą się rozpoznawać poszczególne projekty oraz oceniać ich przydatność, możliwości i ograniczenia.</i>	
Wykład 4	Od pomysłu do projektu badania epidemiologicznego <i>Omówienie kolejnych etapów planowania badania: od sformułowania problemu i pytania badawczego po wybór populacji, próby, narażenia żywieniowego i wyniku zdrowotnego. Zajęcia pokazują, jak przekształcić interesujące zagadnienie dotyczące żywienia w możliwy do zrealizowania projekt badawczy.</i>	
Wykład 5	Czy wynikom można zaufać? Błędy i pułapki interpretacyjne <i>Omówienie najczęstszych błędów występujących w badaniach żywieniowych, w tym błędu doboru próby, błędu pamięci, niedoszacowania spożycia i wpływu czynników zakłócających. Studenci nauczą się odróżniać związki statystyczny od zależności przyczynowej oraz ostrożnie interpretować doniesienia dotyczące wpływu diety na zdrowie.</i>	
Seminarium 1	Od problemu żywieniowego do pytania badawczego – 3 godziny <i>Warsztat poświęcony formułowaniu celu, pytania i hipotezy badawczej. Na podstawie wybranego problemu żywieniowego studenci określą badaną populację, narażenie, wynik zdrowotny i podstawowe założenia projektu.</i>	D1.W34 D1.W35 D1.W36 D1.W37
Seminarium 2	Analiza danych epidemiologicznych dotyczących chorób dietozależnych w różnych grupach społecznych	D1.U47 D1.U48

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

	Obliczanie i interpretacja mierników na podstawie danych dotyczących m.in. otyłości, cukrzycy typu 2 i chorób sercowo-naczyniowych, z uwzględnieniem wieku, płci i statusu społeczno-ekonomicznego.	D1.K01 D1.K11
Seminarium 3	Zostań epidemiologicznym detektywem – rozpoznawanie projektów badań – 3 godziny <i>Analiza opisów rzeczywistych i przykładowych badań dotyczących żywienia i zdrowia. Studenci będą rozpoznawać typ badania, identyfikować narażenie i wynik oraz oceniać mocne i słabe strony zastosowanego projektu.</i>	
Seminarium 4	Błędy w badaniach epidemiologicznych i współpraca interdyscyplinarna - 3 godziny <i>Analiza przypadków pokazujących, jak dobór uczestników, błędy raportowania spożycia, czynniki zakłócające i odwrotna przyczynowość wpływają na wyniki badań. Studenci zaproponują sposoby ograniczania błędów i ocenią ich możliwe konsekwencje.</i>	
Seminarium 5	Krytyczna ocena publikacji i opracowanie uproszczonego badania epidemiologicznego <i>Zespołowa analiza publikacji lub zbioru danych, sformułowanie problemu, wybór metody, interpretacja wyników i przedstawienie ograniczeń badania.</i>	

6. LITERATURA

Obowiązkowa

- Webb P., Bain C., Page A. *Epidemiologia. Podręcznik dla studentów i praktyków*. Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2021. Wybrane rozdziały dotyczące mierników epidemiologicznych, projektów badań, błędów systematycznych i interpretacji wyników.
- Pietruszka B., Roszkowska H., Roszkowski W. *Zastosowanie epidemiologii w badaniach żywieniowych. Przewodnik do ćwiczeń*. Wydawnictwo SGGW, Warszawa 2001. Wybrane zagadnienia i zadania.
- Pająk A., Kozela M., Stepaniak U. *Ilościowe badania naukowe w medycynie i naukach o zdrowiu*. Medycyna Praktyczna, Kraków 2023. Wybrane rozdziały dotyczące projektowania badań i oceny wiarygodności ich wyników.

Uzupełniająca

- Willett W. *Nutritional Epidemiology*. 3rd ed. Oxford University Press, New York 2013. Wybrane rozdziały.
- Celentano D.D., Szklo M., Farag Y. *Gordis Epidemiology*. 7th ed. Elsevier, 2024. Wybrane rozdziały.

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
D1.W34 D1.W35 D1.W36 D1.W37 D1.U47 D1.U48 D1.K01 D1.K11	Wykonanie i uzyskanie pozytywnej oceny z zadań praktycznych realizowanych podczas pierwszego i trzeciego seminarium, udział w analizie przypadków i dyskusji oraz zaliczenie testu końcowego obejmującego treści wykładów asynchronicznych, seminariów i obowiązkowych materiałów e-learningowych.	Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest łączne spełnienie następujących wymagań: – zapoznanie się z wykładami asynchronicznymi oraz obowiązkowymi materiałami udostępnionymi na platformie e-learningowej; – obecność na wszystkich seminariach lub zaliczenie materiału z

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

		usprawiedliwionej nieobecności w wyznaczonym terminie; – aktywne uczestnictwo w seminariach; – uzyskanie pozytywnej oceny z zadań realizowanych podczas seminariów 1 i 3; – uzyskanie co najmniej 60% punktów z testu końcowego, tj. minimum 12 z 20 punktów.
--	--	--

8. INFORMACJE DODATKOWE

Nagrane wykłady oraz dodatkowe materiały dydaktyczne będą udostępniane na platformie e-learningowej w tygodniach, w których realizowany jest przedmiot. W uzasadnionych przypadkach okres ich dostępności może zostać przedłużony o jeden tydzień. Student jest zobowiązany do zapoznania się z udostępnionymi treściami w wyznaczonym terminie.

Obecność na wszystkich seminariach jest obowiązkowa. Każda nieobecność wymaga formalnego usprawiedliwienia. Materiał z opuszczonego seminarium należy zaliczyć ustnie u osoby prowadzącej zajęcia w ciągu tygodnia od dnia nieobecności. Spóźnienie przekraczające 15 minut jest traktowane jako nieobecność i również wymaga ustnego zaliczenia tematyki zajęć.

Zaliczenie końcowe odbywa się stacjonarnie w siedzibie WUM podczas ostatniego seminarium. Test składa się z 20 pytań zamkniętych jednokrotnego wyboru i obejmuje treści wykładów asynchronicznych i seminariów. Za każdą prawidłową odpowiedź student otrzymuje 1 punkt. Warunkiem zaliczenia testu jest uzyskanie co najmniej 12 z 20 punktów (60%). Czas przeznaczony na rozwiązanie testu wynosi 30 minut.

Pytania dotyczące przedmiotu proszę kierować na adres: iwona.traczyk@wum.edu.pl

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich